

Ronaldo we gylyç tansy!

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Ronaldo we gylyç tansy! RONALDO we GYLYÇ TANSY!

Ronaldonyň we şoňa meñzeşleriň gylyç tansyny etmegini bu tansyň dünýäde giňden ýaýrandygyny aňladýar

Portugaliýanyň futbol ýyldyzy Kristian Ronaldonyň «Eş-Şebab» toparyna garşıy oýnan oýnunda «Al Nassr» toparynyň ikinji goluny salandan soň Saud Arabystanynyň tradision gylyç tansyny ýa-da şoňa meñzeş tans edip, hemişekisi ýaly dünýä jemgyyetçiliginiň diline düşdi.

Onuň tans edýän wideosy ýer ýüzüne ýaýradı, birnäçe global mediýa platformasynda we ýüz millionlara ýetýän janköýerleriniň hasaplarynda paýlaşyldı.

Häzirki gürrüňimiz futbol hakda däl-de, Ronaldonyň Saud Arabystanynyň düýpli we özboluşly medeni mirasynyň kalbynda ýer alan tansy ýerine ýetirende videoýazga alynmagynyň döreden täsiri hakda bolar.

Dogrusy, «BBC»-niň habar bermegine görä, sosial mediýada ulanyjylar gylyç tansynyň Braziliýanyň samba tansynyň şöhraty bilen bäsleşme, tribunalarda we global medeni çärelerde ýaýrama ähtimallygyny-da sorag astyna aldylar.

Ronaldonyň dünýä ýyldyzlarynyb Saud Arabystanynyň Futbol ligasyna goşulma prosesiniň başyny başlanyna kän wagt geçmedi. Onuň özü-de 2022-nji ýylyň dekabrynda Saud Arabystanynyň «Al Nassr» klubyna goşuldy.

Braziliýaly Neýmar, fransiýaly Benzema we beýlekiler ýaly Saud Ligasynda oýnamaga başlan beýleki meşhur ýyldyzlaryň döreden täsiri hakda heniz söz açmadık.

Munuň özi Saud Arabystan medeniýetiniň merjenlerini sereşmelek, olary adamlaryň aglabasyna, aýratynam Ronaldo, Benzema, Neýmar we beýlekilediň nusgalyk keşp bolan ýaşlara ýakynlaşdyrmak üçin amatly pursat.

Hawa, gylyç tansy öñem bilinmän durlanokdy. Bu tans 2015-nji ýylda ÝUNESKO-nyň maddy däl medeni gymmatlyklaryň sanawyna girizilipdi.

Emma bu diňe muňa degişli adamlary gzyklandyrýardı. Ronaldonyň we şoňa meňzeşleriň gylyç tansyny etmegi tansyň dünýäde giňden ýaýrandygyny aňladýar.

Bu bolsa saud medeniýetiniň beýleki gymmatlyklaryny hem wagyz etmek üçin juda gymmatly işdir we wagyzyň maddy-magnawy peýdalary bar. Ýöne bu uzak gürrüň.

Gylyç tansy ylmy-barlagçylaryň biragyzdan ses bermegi bilen Arabystanyň Nejd şäherinde we aslyýetinde tutuş Pars aýlagy ýurtlarynda taryhy taýdan üstünligiň görkezme pursatlary, kömege çagyrmak we ýenisden soňky şatlyk bilen baglanychdyrylýan gadymy tansdyr.

Joşgunly şygyrlar, deprekleriň heýjanlandyryjy sesi, jadylaýy gylyç oýunlary, tüpeňleriň emaý bilen asmana zyňlyp oýnalmagy, baýdaga sygynmak – gylyç tansynyň hereketlerini düzýär.

Bu tans 2006-njy ýylyň fewral aýynda Saud Arabystanynyň mekdeplerde bedenterbiye sapagynyň bir parçasyna öwrüldi.

Alymlar baryp-ha Mamlýuklar döwründe ýaşap geçen müsürlı tatyhçy Ibn Fadlalla el-Umariniň (1349-njy ýylda aradan çykan) «Masalik el-Absar» kitabynda hijrininiň ýediniji asyrynda Medinäniň golaýynda Zubeýd taýpasy bilen bile ýaşamaly bolan döwründe gözü bilen gören gylyç tanslary barada gürrüň berýändigini aýdýarlar.

Umariniň aýtmagyna görä Şam soltanynyň tatarlara garşı

özlerinden kömek soramagy bilen zubeýd taýpasynyň adamlary Şama söweş tanslaryny edip giripdir.

Saud Arabystanly merhum ýazyjy Şeýj Abdylla bin Hamis kitabynda gylyç tansyny şeýle gürrüň berýär:

«Iş gyzyşyp, uruşmaly ýagdaýa gelende, çäk-çygyrdan çykanda, habarçy söweş çakylygynyň eşdilip, töwereginde jemlenmegi üçin belent ses bilen «el-Beşine» ýa-da «el-Horba» aýtmaga başlanýar (gylyç tansyna şygyrlar hor bolup aýdylýar, onuň bir görnüşi bolan «el-Horbany» bolsa diňe bir adam aýdýar).

Nejd şahyrlary gylyç tansy üçin ajaýyp şygyrlary ýazyp at gazanypyrlar. Bularyň arasynda şulary sanap bileris:

Unaýzanyň emiri Zamil es-Selim, Muhammet el-Awni, Şakranyň emiri Abdyrahman el-Bawardi, Ybraýym el-Kadi, Nasyr el-Arini, Ibn Dahim, es-Sugaýýir, el-Huti, Ibn Safýan we beýlekiler.

Bu tans Arap ýarymadasynyň ogullarynyň jeň meýdanynda we goranyş pursatlarynda özünü orta goýýan we gymmatyny görkezýän ýerli mirasynyň hem-de wyždanynyň kalbyndan dömpüçykan kartinadır.

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Sişenbe, 05.09.2023 ý. Publisistika